

บทความวิจัย (Research Article)

การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโดยการมีส่วนร่วมของศูนย์
ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอไชยา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้
จังหวัดสุราษฎร์ธานี

Implementation of Internal Educational Quality Assurance with the
Participation of Chaiya District Learning Encouragement Center
Surat Thani Provincial Office of Learning Encouragement

เบญจวรรณ กุลเพ็ง¹, พระครูพิจิตรศุภการ², และมะลิวัลย์ โยธารักษ์^{3*}

Benjawan Kulpeng¹, Phrakhru Pichitsuphakan², Maliwan Yotharak^{3*}

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช^{1,2,3*}

Mahachulalongkomrajavidyalaya University Nakhon Si Thammarat Campus, Thailand^{1,2,3*}

Received: April 2, 2024, revised: May 4, 2024, Accepted: May 4, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน 2) ศึกษาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโดยการมีส่วนร่วม และ 3) นำเสนอการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโดยการมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอไชยา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดสุราษฎร์ธานี ใช้ระเบียบการวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลโดยสัมภาษณ์เชิงลึกผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง จำนวน 15 คน ผู้ให้ข้อมูลเชิงลึก จำนวน 5 คน สันทนากลุ่มโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน วิเคราะห์ข้อมูลแบบอุปนัย ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอไชยา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า มีแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2562 แต่ยังขาดการบริหารจัดการที่เน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากรภายในสถานศึกษาในการประชุมวางแผน การดำเนินงาน กำกับติดตาม/ประเมินผล สรุปผล/ปรับปรุง/แก้ไข ตามประเด็นการพิจารณาคุณภาพด้านคุณภาพของผู้เรียนหรือผู้รับบริการ ด้านคุณภาพการจัดการศึกษา และด้านคุณภาพการบริหารจัดการของสถานศึกษา 2) การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโดยการมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอไชยา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2562 โดยการนำหลักการมีส่วนร่วมด้านร่วมคิด/ศึกษาค้นคว้า ด้านร่วมวางแผน/นโยบาย กิจกรรม ด้านร่วมตัดสินใจและปฏิบัติ ด้านร่วมควบคุม/ติดตาม และประเมินผล ด้วยวงจรคุณภาพ PDCA ได้มีการกำหนดประเด็นการพิจารณาคุณภาพไว้ 3 ด้าน คือ 1) คุณภาพของผู้เรียนหรือผู้รับบริการ 2) คุณภาพการจัดการศึกษา และ 3) คุณภาพการบริหารจัดการของสถานศึกษา 3) การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโดยการมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอไชยา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิ ทุกคนเห็นว่า มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ และมีความเป็นประโยชน์สามารถนำไปใช้ได้

คำสำคัญ: การดำเนินงาน, การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน, การมีส่วนร่วม

*Corresponding author, Email: Maliwan_y@gmail.com

Abstract

The objectives of this research were to 1) study the operational conditions of internal educational quality assurance, 2) study the operations of internal educational quality assurance with the participation, and 3) present internal educational quality assurance operations with the participation of the Chaiya District Learning Promotion Center. Under the jurisdiction of the Surat Thani Provincial Learning Promotion Office. Use qualitative research methods. Data were collected by in-depth interviews with 15 people involved, 5 people who provided insights, and 7 group discussions with experts. Data were analyzed inductively. The research findings were as follows: 1. Operating conditions for internal educational quality assurance of the Chaiya District Learning Promotion Center Under the Surat Thani Provincial Learning Promotion Office, it was found that there are guidelines for educational quality assurance in accordance with the 2019 Non-Formal and Informal Education Standards, but there is still a lack of management that emphasizes the participation of personnel within the educational institution. In planning meetings, operations, monitoring/evaluation, summary of results/improvement/editing. In the quality consideration, the quality of students or service recipients, the quality of education, and the quality of management of educational institutions are considered. 2. Implementation of internal educational quality assurance with the participation of the Chaiya District Learning Promotion Center, under the Surat Thani Provincial Learning Promotion Office. It was found that the implementation of educational quality assurance, according to the 2019 standards for non-formal and informal education, applied the principles of participation in thinking/studying and researching. Participating in planning/policy activities. Participating in decision-making and implementation. Joint control/monitoring and evaluation. With the PDCA quality cycle, three quality considerations have been established: 1) the quality of students or service recipients, 2) the quality of educational provision, and 3) the quality of management of educational institutions. 3. Implementation of internal educational quality assurance with the participation of the Chaiya District Learning Promotion Center Under the Surat Thani Provincial Learning Promotion Office, it was found that all experts agreed that it was appropriate. There is a possibility, it is useful, and can be used.

Keywords: Implementation, Internal Educational Quality Assurance, Participation

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ในหมวด 6 ว่าด้วยการประกันคุณภาพการศึกษา ระบุไว้ว่า “ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง” โดยมีเป้าหมายเพื่อให้ผู้บริหารและบุคลากรในสถานศึกษาให้ความสำคัญกับการประกันคุณภาพการศึกษามี การกำหนดกรอบการประกันคุณภาพการศึกษา มีการแต่งตั้ง

คณะกรรมการจัดทำระบบบริหารคุณภาพ ตลอดจนถึงให้มีการประเมินคุณภาพภายในและประเมินคุณภาพภายนอก โดยมีเป้าหมายเพื่อให้ผู้รับบริการมีความพึงพอใจ มีผลลัพธ์ในเกณฑ์ดี ทั้งนี้การดำเนินงานใด ๆ ของสถานศึกษาที่มีคุณภาพ ย่อมส่งผลโดยตรงต่อผู้เรียน เพราะเป็นผู้รับบริการโดยตรงของสถานศึกษา โดยมีแนวปฏิบัติที่ดี มีการนำความรู้ด้านประกันคุณภาพ กระบวนการพัฒนาคุณภาพ และระบบวงจรคุณภาพ (PDCA) มาใช้ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาในกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ ของสถานศึกษา การกระจายอำนาจ การจัดการศึกษาที่นำไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งกฎหมายได้กำกับ ควบคุม ในเรื่องคุณภาพของการจัดการศึกษา ซึ่งกำหนดไว้ใน มาตรา 9 (3) ให้มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษา และจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับทุกประเภทการศึกษา ดังนั้น แม้สถานศึกษาทุกแห่ง จะมีอำนาจเต็มในการจัดการศึกษา แต่การบริหารจัดการนั้นจะต้องได้คุณภาพและต้องมีหลักประกันให้กับผู้รับบริการว่าการจัดการศึกษา จะต้องได้คุณภาพตามที่กำหนด โดยเฉพาะในมาตรา 47 กำหนดไว้ว่า ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ที่ประกอบด้วยระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก และในมาตรา 48 กำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา เพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก ประกอบกับกฎกระทรวงศึกษาธิการ กำหนดระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประเมินคุณภาพภายใน สำหรับสถานศึกษาที่จัดการศึกษานอกระบบ พ.ศ. 2555 ที่อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 20 วรรคสาม และมาตรา 25 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2551 ได้กำหนดให้สถานศึกษาต้องดำเนินการ 1) จัดให้มีมาตรฐานการศึกษานอกระบบที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศกำหนด 2) จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และแผนปฏิบัติการประจำปี 3) ดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี 4) จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา 5) จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 6) จัดทำรายงานการประเมินตนเองประจำปี 7) เสนอรายงานการประเมินคุณภาพภายในต่อคณะกรรมการสถานศึกษาหน่วยงานต้นสังกัดและภาคีเครือข่าย และเผยแพร่ต่อสาธารณชน 8) นำผลการประเมินคุณภาพภายในมาเป็นส่วนหนึ่งของการวางแผนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาและภาคีเครือข่าย 9) จัดระบบบริหารและสารสนเทศ 10) ยึดหลักการมีส่วนร่วมของสถานศึกษา บุคลากรทุกคนในสถานศึกษา ภาคีเครือข่าย และผู้รับบริการ (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย, 2563ก)

กระทรวงศึกษาธิการถือเป็นหน่วยงานหลักในด้านการจัดการศึกษาของประเทศ จึงมีการกำหนดกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ขึ้น โดยมุ่งให้สถานศึกษาแต่ละแห่งต้องจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาแต่ละระดับแต่ละประเภท และเมื่อวันที่ 6 ธันวาคม พ.ศ. 2562 กระทรวงศึกษาธิการ ได้ประกาศใช้มาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยที่พัฒนาขึ้นใหม่ เพื่อให้สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (สำนักงาน กศน.) ใช้เป็นเป้าหมายในการจัดการศึกษาให้ได้คุณภาพและมาตรฐาน อันเป็นหลักประกันคุณภาพให้กับผู้เรียนและผู้รับบริการมีความมั่นใจว่า การศึกษาที่ได้รับนั้น มีคุณภาพมาตรฐานตามที่สถานศึกษาได้ประกันคุณภาพไว้ พร้อมทั้งจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งพัฒนาคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้ จัดให้มีการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ติดตามผลการ

ดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และจัดส่งรายงานผลการประเมินตนเองให้แก่หน่วยงานต้นสังกัด หรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษาเป็นประจำทุกปี และเพื่อให้การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงให้หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษามีหน้าที่ให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ และแนะนำ เพื่อให้การประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาเกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย, 2563ข)

จากเหตุผลที่กล่าวมา ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ภายในศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอไชยา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดสุราษฎร์ธานี เพื่อให้การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามุ่งสู่การพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ตลอดจนหน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ซึ่งจะส่งผลถึงคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอไชยา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดสุราษฎร์ธานี
2. เพื่อศึกษาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโดยการมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอไชยา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดสุราษฎร์ธานี
3. เพื่อนำเสนอการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโดยการมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอไชยา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดสุราษฎร์ธานี

หลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน

วาทูธี กันแก้ว (2561) กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การประเมินและติดตาม ตรวจสอบคุณภาพมาตรฐานการศึกษา ซึ่งมีกลไกในการควบคุมตรวจสอบ ระบบการบริหารคุณภาพการศึกษา เพื่อให้เกิดการพัฒนาและสร้างความเชื่อมั่นกับผู้เรียน และผู้มีส่วนได้เสีย การประกันคุณภาพการศึกษา จะต้องมี การร่วมมือกันระหว่างบุคลากรและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในสถานศึกษา โดยมี ความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา คือ การ บริหารจัดการและการดำเนินงานกิจกรรมตามภารกิจปกติของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน อย่างต่อเนื่อง โดยบุคลากรทุกคนในสถานศึกษามีส่วนร่วมกันรับผิดชอบในการจัดการศึกษาให้กับ ผู้เรียนอย่างมีคุณภาพ เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด (สมนึก นครวงศ์, 2561)

สุจิต ชันชะหัดต์ (2561) กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน เป็นกระบวนการบริหาร จัดการศึกษาดำเนินการหลักของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มีการควบคุม การตรวจสอบ การประเมิน การรักษาและพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ เป็น การประเมินตนเองจากภายในโรงเรียนโดยบุคลากรของสถานศึกษา หรือหน่วยงานต้นสังกัด เป็นการสร้างความเชื่อมั่นให้ผู้รับบริการทางการศึกษา

ดังนั้น การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การประเมินผลและการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพตาม มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา แต่ละระดับและประเภทการศึกษา มีกลไกการควบคุมตรวจสอบระบบ การบริหารคุณภาพการศึกษาที่สถานศึกษาจัดขึ้น เพื่อให้เกิดการพัฒนาและสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้มีส่วน

เกี่ยวข้องและสาธารณชน ระบบคุณภาพมีคุณภาพหรือมีพัฒนาการอย่างต่อเนื่อง ขึ้นอยู่กับผู้สำเร็จการศึกษา และเพื่อสร้างความเชื่อมั่นและการยอมรับจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องพร้อมรับการประเมินจากหน่วยงานภายนอก

เมื่อพิจารณาถึงการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน นิติธร ปิลวาสน์ (2563) กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน (Internal Quality Assurance) หมายถึง การประเมินผล การติดตามตรวจสอบคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาของสถาบันการศึกษาภายใน โดยวงจร PDCA (Plan - Do - Check - Act) เป็นการปฏิบัติ โดยบุคลากรของสถาบันการศึกษาหรือโดยหน่วยงานต้นสังกัด ที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถาบันการศึกษานั้น ๆ โดยหลักการสำคัญของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา คือ การที่สถานศึกษาร่วมกันพัฒนาปรับปรุงคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา ซึ่งเป็นหน้าที่ ของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา ไม่ว่าจะเป็น ครู อาจารย์ และบุคลากรอื่น ๆ ในสถานศึกษา การที่ จะดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายนั้น ต้องทำให้การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของ กระบวนการบริหารจัดการ ไม่ใช่เป็นกระบวนการที่แยกส่วนมาจากการดำเนินงานตามปกติของ สถานศึกษา (จूरรัตน์ ดวงเพชร, 2561)

มาตรฐานการศึกษาการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน

กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ (2561) เรื่อง มาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยประกาศ ณ วันที่ 6 ธันวาคม พ.ศ. 2562 ประกอบกับกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ซึ่งได้กำหนดให้สถานศึกษาแต่ละแห่งจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาแต่ละระดับ แต่ละประเภทการศึกษาที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการประกาศกำหนด พร้อมทั้งจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้ จัดให้มีการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา และจัดส่งรายงานผลการประเมินตนเอง ให้แก่หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษาเป็นประจำทุกปี และตามกฎกระทรวง กำหนด ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพภายใน สำหรับสถานศึกษาที่จัดการศึกษานอกระบบ พ.ศ. 2555 ที่อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 20 วรรคสาม และมาตรา 25 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริม การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2551 ได้กำหนดให้สถานศึกษาต้องดำเนินการ 1) จัดให้มี มาตรฐานการศึกษานอกระบบที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศกำหนด 2) จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและ แผนปฏิบัติการประจำปี 3) ดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี 4) จัดให้มี การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา 5) จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของ สถานศึกษา 6) จัดทำรายงานการประเมินตนเองประจำปี 7) เสนอรายงานการประเมินคุณภาพภายในต่อ คณะกรรมการสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด และภาคีเครือข่าย และเผยแพร่ต่อสาธารณชน 8) นำผลการประเมิน คุณภาพภายในมาเป็นส่วนหนึ่งของการวางแผนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ สถานศึกษาและภาคีเครือข่าย 9) จัดระบบบริหารและสารสนเทศ 10) ยึดหลักการมีส่วนร่วมของสถานศึกษา บุคลากรทุกคนในสถานศึกษา ภาคีเครือข่าย และผู้รับบริการ ลงวันที่ 6 ธันวาคม พ.ศ.2562

สรุปได้ว่า การประกันคุณภาพและระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา กระบวนการบริหารและการจัดการ และกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียน การดำเนินงานตามแผนที่วางไว้ควบคู่ไปกับการติดตาม ตรวจสอบกระบวนการดำเนินงานระหว่างปฏิบัติ และประเมินคุณภาพเปรียบเทียบกับเป้าหมายที่กำหนด พร้อมกับใช้ผลการประเมินเป็นฐานการยกระดับคุณภาพ

การศึกษา ในการพัฒนาให้คุณภาพสถานศึกษา

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

จันทรานี สงวนนาม (2545) ให้ความหมายว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การที่บุคคลได้ มีส่วนเกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานด้านการแสดงความคิดเห็นการตัดสินใจและการปฏิบัติงานตลอดจนการ ประเมินผล ดังที่ ทศพล กฤตยพิสิฐ (2538) ได้ทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า มีหลากหลายใน การนิยามศัพท์และรูปแบบรวมถึงวิธีการเข้าไปมีส่วนร่วม ซึ่งจากการค้นคว้าศึกษาตำราเอกสารพบว่า มีผู้ให้ รูปแบบ และขั้นตอนของการมีส่วนร่วมไว้ดังต่อไปนี้ การมีส่วนร่วมตามขั้นตอนในการพัฒนาออกเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 ขั้นริเริ่มการพัฒนา ประชาชนมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาภายในชุมชน ตลอดจนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจกำหนดความต้องการของชุมชน และมีส่วนร่วมในการจัดลำดับความสำคัญของ ความต้องการด้วย ขั้นตอนที่ 2 ขั้นตอนการวางแผนในการพัฒนา ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนด นโยบายวัตถุประสงค์ของโครงการกำหนดวิธีการและแนวทางการดำเนินงานตลอดจนกำหนดทรัพยากรและ แหล่งทรัพยากรที่ใช้ ขั้นตอนที่ 3 ประชาชนมีส่วนร่วมในการสร้างประโยชน์โดยการสนับสนุนทรัพยากร วัสดุ อุปกรณ์แรงงาน หรือเข้าร่วมบริหาร ประสานงาน และดำเนินการขอความช่วยเหลือจากภายนอก ขั้นตอนที่ 4 ประชาชนมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ที่พึงได้จากการพัฒนาและยอมรับผลประโยชน์อันเกิดจากการ พัฒนาทั้งด้านวัตถุและจิตใจขั้นตอนที่ 5 ประชาชนเข้าร่วมประเมินการพัฒนาที่ได้กระทำไปนั้นสำเร็จตาม Evaluation) เป็นการประเมินผลก้าวหน้าเป็นระยะ ๆ หรือกระทำในรูปของการประเมินผลรวม (Summative Evaluation) ซึ่งเป็นการประเมินผลสรุปสุดยอด

นอกจากนี้ บุญส่ง แก้วอินทร์ (2545) ได้กล่าวถึงรูปแบบการมีส่วนร่วมไว้ว่า การที่บุคคลมีส่วนร่วมเกี่ยวข้อง ในการปฏิบัติงาน ทั้งในด้านการแสดงความคิดเห็นและการปฏิบัติการมีส่วนร่วมช่วยสร้างพลังจิตให้ร่วมกัน ปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ที่มีประสิทธิภาพมากกว่าการยินยอมปฏิบัติตามคำสั่ง นอกจากนี้ การมีส่วนร่วมช่วยกระตุ้นให้ บุคคลสนับสนุนเป้าหมายตลอดจนวัตถุประสงค์ร่วมขององค์กรด้วย ความหมายดังกล่าวจะเห็นได้ว่า การมีส่วนร่วม ปฏิบัติงานในองค์การประกอบด้วยสาระสำคัญ 3 ประการ ได้แก่ 1. การมีส่วนร่วมในด้านแสดงความคิดเห็น 2. การมี ส่วนร่วมช่วยให้เกิดการยอมรับในเป้าหมาย 3. การมีส่วนร่วมช่วยให้เกิดการเกิดความสำนึกในหน้าที่ความรับผิดชอบ

สรุปได้ว่า รูปแบบและขั้นตอนของการมีส่วนร่วมแต่ละท่าน มีรูปแบบและขั้นตอนแตกต่างกัน เพราะฉะนั้นพื้นฐานการมีส่วนร่วม 4 แบบ คือ 1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ(Decision making) 2. การมีส่วนร่วม ในการดำเนินงาน (Implementation) 3. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (Benefits) 4. การมีส่วนร่วม ในการประเมินผล (Evaluation) ส่วนร่วมปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ เกี่ยวกับกลไกของรัฐในการกำหนด แนวนโยบายการบริหารจัดการประเทศ มาตรการ และระดับของการ ปฏิบัติงานที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชน ปัจจัยด้านประชาชน โดยประชาชนต้องมีความรู้ความเข้าใจ เป็นฝ่ายตัดสินใจริเริ่มกิจกรรม และรับผลประโยชน์ มีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อส่วนรวม

วิธีดำเนินการวิจัย

บทความวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการวิจัยโดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยผู้วิจัย ได้ศึกษาใน 3 ลักษณะ คือ ศึกษาค้นคว้าทางเอกสาร (Documentary Investigation) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และการสนทนากลุ่ม (Focus Group) มุ่งเน้นศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพ การศึกษาภายในของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอไผ่ชา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดสุราษฎร์ธานี

โดยดำเนินการวิจัยเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ขั้นตอนการศึกษาสภาพ 2) ขั้นตอนการศึกษาการดำเนินงาน 3) ขั้นตอนการนำเสนอการดำเนินงาน

เครื่องมือการวิจัย

1. ขั้นตอนการศึกษาสภาพ ในการวิจัยขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือ คือ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ซึ่งมีลำดับขั้นในการสร้างเครื่องมือ ดังนี้ 1) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2) กำหนดกรอบในการสร้างเครื่องมือสัมภาษณ์ 3) ดำเนินการสร้างเครื่องมือสัมภาษณ์ จากกรอบเนื้อหาและนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย 4) นำแบบสัมภาษณ์ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ความเหมาะสมของปริมาณข้อคำถาม ความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ 5) เกณฑ์ที่ใช้ในการวัดค่าดัชนี IOC พิจารณาจากข้อคำถามที่มีค่า IOC สูงกว่าหรือเท่ากับ 0.50 ส่วนข้อคำถามที่มีค่าน้อยกว่า 0.50 จะนำไปปรับปรุงและแก้ไขข้อคำถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญต่อไป 6) นำแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการตรวจสอบ ปรับปรุง แก้ไข ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ มาจัดทำแบบสมบูรณ์ ถูกต้อง และนำไปสัมภาษณ์เก็บข้อมูลกับกลุ่มเป้าหมายต่อไป

2. ขั้นตอนการศึกษาการดำเนินงาน ในการวิจัยขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือ คือ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ซึ่งมีลำดับขั้นในการสร้างเครื่องมือ ดังนี้ 1) ร่างแบบสัมภาษณ์การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน จากการค้นคว้าเอกสารเพิ่มเติม 2) นำร่างแบบสัมภาษณ์การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา และปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ 3) นำร่างการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ที่ได้ไปสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและปรับปรุงตามข้อเสนอแนะอีกครั้ง

3. ขั้นตอนการนำเสนอการดำเนินงาน ในการวิจัยขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือ คือ แบบประเมินการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ซึ่งมีลำดับขั้นในการสร้างเครื่องมือ ดังนี้ 1) นำร่างการดำเนินงานที่ได้จากขั้นตอนการศึกษาการดำเนินงาน มาจัดทำเป็นแบบประเมินการสนทนากลุ่ม ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความเป็นประโยชน์ 2) นำแบบประเมินการสนทนากลุ่มที่ได้ไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อย ความครอบคลุมองค์ความรู้ 3) ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อนำมาใช้ในการสนทนากลุ่ม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การศึกษาสภาพ มีลำดับขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้ 1) การเก็บรวบรวมข้อมูลการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอไชยา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดสุราษฎร์ธานี 2) การเก็บรวบรวมข้อมูล การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) มีขั้นตอน ได้แก่ (1) ขั้นเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยพิจารณาว่าผู้ให้ข้อมูลนั้นมีความเหมาะสมหรือไม่ มีคุณสมบัติตรงตามความต้องการสามารถตอบปัญหาที่ต้องการเกี่ยวข้องได้หรือไม่รวมทั้งพิจารณาความเป็นไปได้ที่จะเข้าไปศึกษาตลอดจนพิจารณาความสะดวกและความปลอดภัยในการเดินทาง (2) ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตนครศรีธรรมราช ทำหนังสือขอความร่วมมือไปยังผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอไชยา เพื่อขออนุญาตสัมภาษณ์การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอไชยา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดสุราษฎร์ธานี (3) ขั้นแนะนำตัว ผู้วิจัยได้ส่งเอกสารขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจากนั้น จึงกำหนดวัน เวลา สัมภาษณ์วิธีการดังกล่าวเป็นการกำหนดบทบาทของผู้วิจัยแบบเปิดเผย (Over Role) (4) สัมภาษณ์รายบุคคล

เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ อำเภอยายา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดสุราษฎร์ธานี

2. ขั้นตอนการศึกษาการดำเนินงาน ประกอบด้วย 1) ชั้นเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ผู้วิจัยพิจารณาว่าผู้ให้ข้อมูลนั้นมีความเหมาะสมหรือไม่ มีคุณสมบัติตรงตามความต้องการสามารถตอบปัญหาที่ต้องการเกี่ยวข้องได้หรือไม่รวมทั้งพิจารณาความเป็นไปได้ที่จะเข้าไปศึกษาตลอดจนพิจารณาความสะดวกและความปลอดภัยในการเดินทาง 2) ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตนครศรีธรรมราช ทำหนังสือขอความร่วมมือไปยังผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 คน เพื่อขออนุญาตสัมภาษณ์เชิงลึกเรื่องการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอยายา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดสุราษฎร์ธานี 3) ชั้นแนะนำตัว ผู้วิจัยได้ส่งเอกสารขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจากนั้นจึงกำหนดวัน เวลาสัมภาษณ์วิธีการดังกล่าวเป็นการกำหนดบทบาทของผู้วิจัยแบบเปิดเผย (Over Role) 4) สัมภาษณ์รายบุคคล เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอยายา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยให้ความสำคัญกับความคิดเห็นในทัศนะของผู้ให้ข้อมูล มุ่งหาข้อมูลเชิงคุณภาพโดยใช้ข้อมูลเชิงพรรณนา

4. ขั้นตอนการนำเสนอการดำเนินงาน โดยการจัดสนทนากลุ่ม เสนอการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอยายา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดสุราษฎร์ธานี เพื่อให้ความเห็นและข้อเสนอแนะมีกระบวนการดังนี้คือ 1) คัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความเข้าใจ การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอยายา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดสุราษฎร์ธานี 2) ทำหนังสือแจ้งผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มทราบพร้อมด้วยร่างการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอยายา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดสุราษฎร์ธานี เพื่อให้ความเห็นและข้อเสนอแนะ 3) ดำเนินการสนทนากลุ่มเพื่อขอความเห็นและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอยายา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดสุราษฎร์ธานี ตามวันเวลา และสถานที่กำหนด 4) บันทึกผลการสนทนากลุ่มตามความเห็นและข้อเสนอแนะของผู้เข้าร่วมสนทนา

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลของงานวิจัยฉบับนี้ ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-dept Interview) และการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group) ใช้วิธีการวิเคราะห์แบบอุปนัย (Analytic Induction) โดยนำข้อมูลมาเรียงเรียงและจำแนกอย่างเป็นระบบ จากนั้นนำมาตีความหมาย เชื่อมโยงความสัมพันธ์และสร้างข้อสรุปจากข้อมูลต่างๆ ที่รวบรวมได้ เพื่อตอบคำถามหลักตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย และนำข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อหาความเชื่อมโยง ความสัมพันธ์เชิงทฤษฎี

1. การศึกษาสภาพผู้วิจัยได้นำผลการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-dept Interview) จากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจำนวน 15 คน ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้ 1) ผู้วิจัยดำเนินการนำรายละเอียดจากการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ในการจัดทำร่างการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอยายา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดสุราษฎร์ธานี 2) นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอความเห็นและข้อเสนอแนะเบื้องต้น 3) ปรับแก้ตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา

2. การศึกษาการดำเนินงาน ผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้เชี่ยวชาญด้านการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอยายา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 5 คน มาดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้ 1) ผู้วิจัยดำเนินการนำรายละเอียดจากการ

วิเคราะห์ข้อมูลทางการสัมภาษณ์เชิงลึกในการจัดทำกรดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอไชยา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดสุราษฎร์ธานี 2) นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอความเห็นและข้อเสนอแนะเบื้องต้น 3) ปรับแก้ตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อนำเสนอในการสนทนากลุ่มสนทนา 4) ปรับแก้ตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา

3. การนำเสนอการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอไชยา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นการเชิญผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเกี่ยวข้อง มีความชำนาญในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในทุกภาคส่วนต่างๆ มาสนทนากลุ่ม เพื่อให้ได้ข้อเสนอแนะ แนวทาง ที่จะนำไปประยุกต์ใช้ในสถานศึกษา มาดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้ 1) รวบรวมข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิในการสนทนากลุ่มมาปรับปรุงแก้ไข 2) นำผลที่ได้ไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา ปรับแก้ตามข้อเสนอแนะ 3) จัดทำกรดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอไชยา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดสุราษฎร์ธานี ฉบับสมบูรณ์

ผลการวิจัยและการอภิปรายผล

สรุปผลการวิจัย

1. การศึกษาสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอไชยา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า การกำหนดมาตรฐาน การดำเนินงานไม่ชัดเจน ครูและบุคลากรทางการศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องขาดความรู้ความเข้าใจ การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพ ขาดการมีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพ การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพ การทำงานล่าช้าไม่เป็นไปตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การติดตาม ตรวจสอบคุณภาพ ขาดการจัดกระทำเป็นเอกสาร มีการติดตามงานไม่ต่อเนื่องและไม่เป็นระบบ การประเมินคุณภาพภายใน ขาดการปฏิบัติงานตามสภาพจริงของสถานศึกษา การจัดทำรายงานการประกันคุณภาพภายใน ขาดความรู้ในการจัดทำรายงานการประกันคุณภาพภายใน การเสนอรายงานการประเมินคุณภาพภายใน ขาดความถูกต้องครบถ้วนสมบูรณ์ของสารสนเทศ การนำผลการประเมินคุณภาพภายในเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ข้อมูลที่ไม่ชัดเจน การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ขาดความรู้ในการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ

2. การศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอไชยา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า การนำแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2562 โดยการนำหลักการมีส่วนร่วมด้านร่วมคิด/ศึกษาค้นคว้า ด้านร่วมวางแผน/นโยบาย กิจกรรม ด้านร่วมตัดสินใจและปฏิบัติ ด้านร่วมควบคุม/ติดตามและประเมินผล ซึ่งแต่ละองค์ประกอบต้องมีประจุมวางแผน การดำเนินงาน กำกับติดตาม/ประเมินผล สรุปผล/ปรับปรุง/แก้ไข ได้มีการกำหนดประเด็นการพิจารณาคุณภาพไว้ 3 ด้าน คือ 1) คุณภาพของผู้เรียนหรือผู้รับบริการ 2) คุณภาพการจัดการศึกษา และ 3) คุณภาพการบริหารจัดการของสถานศึกษา

3. การนำเสนอและประเมินการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอไชยา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า มีความเป็นไปได้ มีความเหมาะสม และมีความเป็นประโยชน์ และได้มีการปรับรายละเอียดการดำเนินงานให้ชัดเจนในแต่ละขั้นตอนตามคำแนะนำ คือ 1) ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกคนมีส่วนร่วมกำหนดมาตรฐาน 2) ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกคนมีส่วนร่วมจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพ 3) ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกคนมีส่วนร่วมดำเนินการตามแผนพัฒนาคุณภาพ 4) ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกคน

มีส่วนร่วมติดตาม ตรวจสอบคุณภาพ 5) ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกคนมีส่วนร่วมประเมินคุณภาพภายใน 6) ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกคนมีส่วนร่วมจัดทำรายงานการประกันคุณภาพภายใน 7) ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกคนมีส่วนร่วมเสนอรายงานการประเมินคุณภาพภายใน 8) ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกคนมีส่วนร่วมนำผลการประเมินคุณภาพภายในเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 9) ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกคนมีส่วนร่วมจัดระบบบริหารและสารสนเทศ

อภิปรายผล

การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอไชยา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดสุราษฎร์ธานี

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอไชยา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการศึกษาพบว่า สภาพการดำเนินงาน มี 9 ด้าน 1) การกำหนดมาตรฐาน การดำเนินงานไม่ชัดเจน ครูและบุคลากรทางการศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องขาดความรู้ความเข้าใจ 2) การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพ ขาดการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพ 3) การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพ การทำงานล่าช้าไม่เป็นไปตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา 4) การติดตาม ตรวจสอบคุณภาพ ขาดการจัดกระทำเป็นเอกสาร มีการติดตามงานไม่ต่อเนื่องและไม่เป็นระบบ 5) การประเมินคุณภาพภายใน ขาดการปฏิบัติงานตามสภาพจริงของสถานศึกษา 6) การจัดทำรายงานการประกันคุณภาพภายใน ขาดความรู้ในการจัดทำรายงานการประกันคุณภาพภายใน 7) การเสนอรายงานการประเมินคุณภาพภายใน ขาดความถูกต้องครบถ้วนสมบูรณ์ของสารสนเทศ 8) การนำผลการประเมินคุณภาพภายในเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ข้อมูลที่ไม่ชัดเจน 9) การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ขาดความรู้ในการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ซึ่งสอดคล้องซึ่งสอดคล้องกับ นุจนาง ขุนาพรหม (2564) ศึกษาเรื่อง มีได้ทำการวิจัย เรื่อง แนวทางการดำเนินการ ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ พบว่า สภาพปัจจุบันการ ดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ ด้านการ กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อศึกษาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอไชยา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการศึกษา พบว่า กระบวนการดำเนินงาน 9 ด้าน ประกอบด้วย 1) การกำหนดมาตรฐาน 2) การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพ 3) การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพ 4) การติดตาม ตรวจสอบคุณภาพ 5) การประเมินคุณภาพภายใน 6) การจัดทำรายงานการประกันคุณภาพภายใน 7) การเสนอรายงานการประเมินคุณภาพภายใน 8) การนำผลการประเมินคุณภาพภายในเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 9) การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ โดยใช้วิธีดำเนินงานหลักการมีส่วนร่วม คือ 1) ด้านร่วมคิด/ศึกษาค้นคว้า คือ มีส่วนร่วมในการคิด ศึกษา และค้นคว้าหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาตลอดจนความต้องการของชุมชน 2) ร่วมวางแผน/นโยบาย กิจกรรม คือ มีส่วนร่วมในการวางแผนหรือแผนงาน โครงการหรือกิจกรรม เพื่อลดและแก้ไขปัญหา 3) ร่วมตัดสินใจและปฏิบัติ คือ มีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการจัดหรือปรับปรุงระบบการบริหารทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ และปฏิบัติงานให้บรรลุตามเป้าหมาย และ 4) ร่วมควบคุม/ติดตามและประเมินผล คือ ส่วนร่วมในการควบคุม ติดตามและประเมินผลการทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับ จำนงค์ จันวิจิตร (2559) ศึกษาเรื่อง มีได้ทำการวิจัย เรื่อง การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยการมีส่วนร่วมของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า แนวทางในการพัฒนาส่งเสริมการบริหารตามหลักอิทธิบาท 4 ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 1) สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยการมีส่วนร่วมของครู

ในภาพรวมการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีการดำเนินงานมากที่สุด คือ ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ และด้านที่มีการดำเนินงานน้อยที่สุด คือ ด้านการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2) ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของครู ในภาพรวมการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีปัญหาการดำเนินงานมากที่สุด คือ ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และด้านที่มีปัญหาการดำเนินงานน้อยที่สุด คือ การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และ 3) แนวทางการแก้ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยการมีส่วนร่วมของครูซึ่งได้จากการสัมภาษณ์ พบว่าควรดำเนินงานโดยการจัดประชุมชี้แจงครูและผู้ที่เกี่ยวข้อง ควรร่วมกันวางแผนดำเนินงาน ทำการวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส และอุปสรรคการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ควรใช้วงจรคุณภาพ PDCA และให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เข้ามามีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

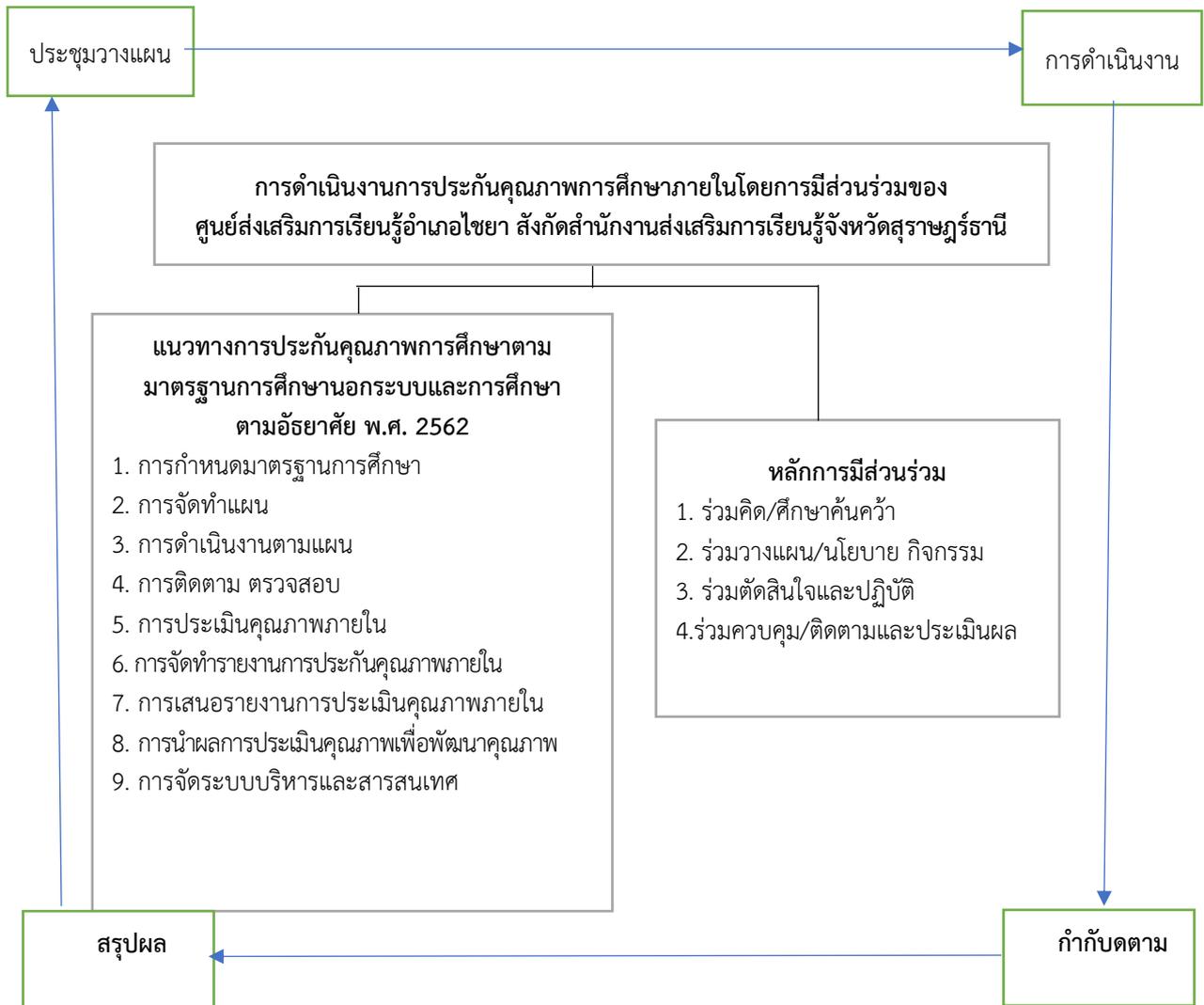
วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อนำเสนอการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอไชยา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการนำเสนอการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอไชยา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดสุราษฎร์ธานี ในการสนทนากลุ่มซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นตรงกันว่า มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ และมีความเป็นประโยชน์ สามารถนำไปใช้ได้ มีความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในซึ่งต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบขั้นตอนตามวงจรคุณภาพ โดยมีการประชุมวางแผน การดำเนินงาน สรุปผล/ปรับปรุง/แก้ไข กำกับติดตาม/ประเมินผล ในทุกขั้นตอนของแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2562 คือ 1) การกำหนดมาตรฐาน 2) การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพ 3) การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพ 4) การติดตาม ตรวจสอบคุณภาพ 5) การประเมินคุณภาพภายใน 6) การจัดทำรายงานการประกันคุณภาพภายใน 7) การเสนอรายงานการประเมินคุณภาพภายใน 8) การนำผลการประเมินคุณภาพภายในเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 9) การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ โดยการนำหลักการมีส่วนร่วม ประกอบด้วย 4 ด้าน 1) ด้านร่วมคิด/ศึกษาค้นคว้า คือ มีส่วนร่วมในการคิด ศึกษา และค้นคว้าหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาตลอดจนความต้องการของชุมชน 2) ร่วมวางแผน/นโยบาย กิจกรรม คือ มีส่วนร่วมในการวางนโยบาย หรือแผนงาน โครงการหรือกิจกรรมเพื่อลดและแก้ไขปัญหา 3) ร่วมตัดสินใจและปฏิบัติ คือ มีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการจัดหรือปรับปรุงระบบการบริหารทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ และปฏิบัติตามให้บรรลุตามเป้าหมาย และ 4) ร่วมควบคุม/ติดตามและประเมินผล คือ ส่วนร่วมในการควบคุม ติดตามและประเมินผลการทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับ กาญจนา วงศ์ทิมารัตน์ (2561) ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต ๒ โดยรวมและรายด้านไม่ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๕

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอไชยา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีการศึกษาเรื่องการดำเนินงาน ประกอบด้วย ๑) การกำหนดมาตรฐาน 2) การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพ 3) การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพ 4) การติดตาม ตรวจสอบ

คุณภาพ 5) การประเมินคุณภาพภายใน 6) การจัดทำรายงานการประกันคุณภาพภายใน 7) การเสนอรายงานการประเมินคุณภาพภายใน 8) การนำผลการประเมินคุณภาพภายในเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 9) การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ โดยหลักการมีส่วนร่วม ประกอบด้วย 1) ร่วมคิด/ศึกษาค้นคว้า 2) ร่วมวางแผน/นโยบาย กิจกรรม 3) ร่วมตัดสินใจและปฏิบัติ และ 4) ร่วมควบคุม/ติดตามและประเมินผล โดยมีองค์ความรู้ประกอบด้วย 1) ประชุมวางแผน 2) การดำเนินงาน 3) สรุปผล/ปรับปรุง/แก้ไข 4) กำกับติดตาม/ประเมินผล ส่งผลต่อการส่งเสริมการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ให้สามารถบรรลุผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล

ภาพที่ 1 องค์ความรู้จากการวิจัย

ข้อเสนอแนะ

ในบทความวิจัยนี้ผู้วิจัยขอเสนอข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมในงานวิจัยเรื่อง “การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอไชยา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดสุราษฎร์ธานี ดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดสุราษฎร์ธานี ควรมีการส่งเสริมสนับสนุนระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษาในสังกัด โดยจัดการอบรมเชิงปฏิบัติการ เกี่ยวกับแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษาให้กับบุคลากรทุกคน อย่างต่อเนื่องทุกปีการศึกษา
2. สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดสุราษฎร์ธานี ควรจัดให้มีการประเมินตรวจสอบคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ เช่น การตรวจสอบการจัดทำรายงานการประกันคุณภาพภายในเป็นระยะๆ อย่างสม่ำเสมอ ให้คำแนะนำช่วยเหลือ เพื่อให้การประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา มีประสิทธิภาพต้องสะท้อนคุณภาพผู้เรียนการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้รับบริการ การศึกษาต่อเนื่อง และผู้รับบริการ การศึกษาตามอัธยาศัย
3. ผู้บริหารสถานศึกษาควรยึดหลักการมีส่วนร่วม แต่งตั้งคณะบุคคลจากหลายฝ่ายทั้งในและนอกสถานศึกษา เช่น หัวหน้างาน ผู้แทนครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนหน่วยงาน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน และชุมชน ตามความเหมาะสม เพื่อวิเคราะห์ สังเคราะห์และสรุปนำไปสู่การเชื่อมโยงหรือสะท้อนภาพความสำเร็จกับการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา และนำไปใช้ในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาต่อไป

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

1. ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดสุราษฎร์ธานี ควรมีการนำแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาโดยการมีส่วนร่วมไปประยุกต์ใช้ตามความเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา และนำไปสู่การปฏิบัติจริง
2. ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดสุราษฎร์ธานี ควรนำกระบวนการการประกันคุณภาพการศึกษาโดยมีส่วนร่วมนำไปประยุกต์ใช้ ในการจัดทำรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา ส่งเสริมคุณภาพการศึกษาตามบริบทความพร้อมและปัจจัยการดำเนินงานจากภายในและภายนอกสถานศึกษา มีการนำวงจรคุณภาพ (PDCA) ไปใช้ในการวางแผนการดำเนินงานการติดตามตรวจสอบประเมินผล และปรับปรุงการดำเนินงานให้ออกมาดีมากยิ่งขึ้น เพื่อการส่งเสริมคุณภาพการศึกษา สามารถดำเนินไปได้อย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ
3. ครูและบุคลากรในสถานศึกษา ควรมีการศึกษาแนวคิด ระเบียบ และกฎหมายที่ เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สร้างความตระหนักถึงความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการทำการวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้อง
2. ควรศึกษาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโดยการมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอไชยา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดสุราษฎร์ธานี ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพผู้เรียนการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้รับบริการ การศึกษาต่อเนื่อง และผู้รับบริการ การศึกษาตามอัธยาศัย
3. ควรมีการวิจัยการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโดยการมีส่วนร่วมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอไชยา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดสุราษฎร์ธานีสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาที่ผ่านการประเมินภายในและภายนอก ซึ่งประสบความสำเร็จสามารถ

เป็นแบบอย่างได้ โดยใช้วิธีการวิจัยทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ เพื่อให้สามารถนำข้อมูลมาพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2561). *พระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ.2551*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย.
- กาญจนา วงศ์ทิมารัตน์. (2561). *สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- จूरรัตน์ ดวงเพชร. (2561). *แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนปิยะพรพิทยา*. การศึกษาระดับครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัย ราชภัฏเชียงราย.
- จำนงค์ จันวิจิตร, (2558). *การศึกษาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยมีส่วนร่วมของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2*, วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหา บัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏอยุธยา.
- จันทร์ธานี สงวนนาม. (2545). *การฝึกอบรมบุคลากรทางการศึกษา*, กรุงเทพมหานคร: ศรีอนันต์การพิมพ์.
- ทศพล กฤตยพิสิฐ. (2558). *การมีส่วนร่วมของกำนันผู้ใหญ่บ้านเขตหนองจอกที่มีต่อโครงการ/กิจกรรมการ พัฒนาตามแนวทาง บวร และบรม: เพื่อสร้างอุดมการณ์แผ่นดินธรรมแผ่นดินทอง*. วิทยานิพนธ์ สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2538.
- นุจนาจ ชูนาพร. (2560). *แนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหาร ส่วนจังหวัดชัยภูมิ*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิต วิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- นิติธร ปิลวาสน์. (2563). *การประกันคุณภาพการศึกษา*. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://taamkru.com/th/ การประกันคุณภาพการศึกษา/#article105> [4 สิงหาคม 2563].
- บุญส่ง แก้วอินทร์. (2546). *การมีส่วนร่วมในการบริหารของคณะกรรมการสถานศึกษาในสถานศึกษาชั้น พื้นฐาน*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, กรุงเทพมหานคร: สถาบันราชภัฏราชชนรินทร์.
- วาทฤทธิ์ กันแก้ว. (2561). *การพัฒนาระบบที่มงานเสมือนแบบวิทยาเขตบนคลาวด์เพื่อสนับสนุนงานประกัน คุณภาพการศึกษาภายในของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล*. วิทยานิพนธ์ปรัชญา ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษา, บัณฑิต วิทยาลัย: มหาวิทยาลัย เทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- สมนึก นครวงศ์. (2561). *สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการ บริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- สุคิด ชันชะหัดถ์. (2561). *สภาพการบริหารการประกันคุณภาพภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย. (2561). *แนวทางการประกันคุณภาพภายในศูนย์ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ/เขต*. กรุงเทพฯ: กลุ่มพัฒนาการศึกษานอกระบบและ การศึกษาตามอัธยาศัย สำนักงาน กศน.

_____. (2563ก). *แนวทางการจัดทำรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย*. เอกสารทางวิชาการ ลำดับที่ 2/2563. กรุงเทพฯ: เอกพิมพ์ไท.

_____. (2563ข). *แนวทางการประเมินคุณภาพการศึกษามาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2562* เอกสารทางวิชาการ ลำดับที่ 3/2563. กรุงเทพฯ: เอกพิมพ์ไท.